

INTIMAN URPREMIÄR 18 NOV 2011

BERGMAN- VARIATIONER

AV JÖRGEN DAHLOVIST, FRITT EFTER INGMAR BERGMAN

TEATR WEIMAR

MALMÖ
STADSTEATER

BERGMAN- VARIATIONER

AV JÖRGEN DAHLOVIST, FRITT EFTER INGMAR BERGMAN

I SAMARBETE MED TEATR WEIMAR

URPREMIÄR PÅ INTIMAN 18 NOVEMBER 2011

FÖRESTÄLLNINGENS LÅNGD CA 2 TIMMAR OCH 20 MINUTER (INKL PAUS)

REGI LINDA RITZÉN

SCENOGRAFI, KOSTYM OCH LJUS JOHAN BERGMAN

MUSIK KENT OLOFSSON

MASK ÅSA TRULSSON

I ROLLERNA

ERLAND..... FREDRIK GUNNARSON
MAX.....RASMUS LUTHANDER*
HARRIET..... CECILIA LINDQVIST
BIBI.....SUSANNE KARLSSON
LIV..... KARIN LITHMAN

* PRAKTIKANT FRÅN TEATERHÖGSKOLAN I MALMÖ

FREDRIK GUNNARSON

RASMUS LUTHANDER

CECILIA LINDQVIST

SUSANNE KARLSSON

KARIN LITHMAN

Nya perspektiv på Bergman

Jag hade ingen egentlig relation till Ingmar Bergman innan jag började skriva *Bergmanvariationer*. Varken till honom, hans persona, hans teatersyn eller till hans filmer, men jag hade under en längre tid varit nyfiken på hans konstnärskap, inte minst för att han varit så dominerande i det svenska kulturlivet.

Jag noterade också att de amerikanska kollegor som gästade Teatr Weimar och Ars Nova i samband med en gemensam produktion tidigare i år, hade ett otroligt levande förhållande till Bergman. De kunde i detalj beskriva scener ur olika filmer, kände till detaljer om honom som person och hade också en hyfsat god uppfattning om honom som konstnär även inom teatern. Och när vi tog dem med till Hovs Hallar där *Det sjunde inseglet* spelades in var det en stor upplevelse för dem. Och i samtalen med dem under utflykten så upptäckte jag också att jag visste mer om Bergmans idévärld än vad jag faktiskt trodde från början. Det var som om jag hade en kunskap om Bergman som låg latent som ett minne. I samband med detta kom jag också ihåg en scen i filmen *Hannah och hennes systrar* av Woody Allen, som jag såg när jag var i tjugooårsåldern. Lee, Hannahs äldre syster, kommer hem till sin partner, den något äldre konstnären Frederick, efter ett kärleksmöte med sin älskare. Hon uppträder nervöst men han märker inget utan fortsätter läsa sin tidning och berättar samtidigt för henne att han suttit hemma och sett en dokumentär om de tyska koncentrationslägren och de lidanden som det åsamkat människorna där. Frederick spelas av Max von Sydow och scenen (och filmen) är en så tydlig hyllning till Ingmar Bergmans filmkonst. Den har alla ingredienser som man tänker sig att en Bergmanfilm ska ha:

ett lidande geni som ser på världen med svartsyn och det äktenskapliga gräl som leder till att de bryter med varandra. Det är som om Max von Sydow i Woody Allens film spelar sin egen persona som den framträder i de Bergmanfilmer han tidigare medverkat i.

Allt detta sammantaget fick mig att börja fundera på hans konstnärskap och vad det betyder i dag. Jag menar att man kan och ska hylla hans gärning, han är en av de regissörer som gjort filmen till den konstform som vi känner i dag, men jag tror också att konst för att hållas levande behöver ifrågasättas, plockas isär och sättas ihop igen för att se vad det innehåller och hur vi ska kunna relatera till den i dag. På samma sätt som vi tolkar om Strindberg, Benedictsson och Leffler måste vi nu börja arbeta med Bergmans texter, filmer och teateruppsättningar på liknande sätt.

Det är en mängd saker som jag varit nyfiken på i arbetet med den här pjäsen: Ingmar Bergmans syn på världen som den framträder i hans konst, hans beskrivningar av relationen mellan män och kvinnor, hans människoporträtt utifrån genus, och hans genomlysning av människans förhållande till religionen. Jag har också varit intresserad av Bergmans ständiga försök att flytta filmens gränser och har velat förstå vad han letat efter i sin undersökning. Det är ett tema som jag direkt kunnat relatera till i mina egna försök att utvidga teatern som begrepp och form.

Figurerna i *Bergmanvariationer* använder sig av situationer, språk och teman ur Bergmans filmer för att närma sig varandra eller att slåss med varandra. Kanske vi hittar någon slags tröst i att se dessa kämpande och längtande människor på scenen precis som vi gör när vi ser hans filmer, kanske kan vi få syn på oss själva i denna spegling och kanske kan vi därigenom också lära oss något om oss själva som människor.

Hur var det nu Camus skrev? Man måste tänka sig Sisyfos lycklig.

Jörgen Dahlqvist
dramatiker och konstnärlig ledare för Teatr Weimar

INGMAR BERGMANS VERK

FILMER

(MANUS OCH REGI):

Kris (1946)
Det regnar på vår kärlek (1946)
Skepp till Indien (1947)
Musik i mörker (1948)
Hamnstad (1948)
Fängelse (1949)
Törst (1949)
Till glädje (1950)
Sånt händer inte här (1950)
Sommarlek (1951)
Frånskild (1951)
Kvinnors väntan (1952)
Sommaren med Monika (1953)
Gycklarnas afton (1953)
En lektion i kärlek (1954)
Kvinnodröm (1955)
Sommarnattens leende (1955)
Det sjunde inseget (1957)
Smultronstället (1957)
Nära livet (1958)
Ansiktet (1958)
Jungfrukällan (1960)
Djävulens öga (1960)
Såsom i en spegel (1961)
Nattvardsgästerna (1963)
Tystnaden (1963)
För att inte tala om alla dessa kvinnor (1964)
Persona (1966)
Vargtimmen (1968)
Skammen (1968)
En passion (1969)
Beröringen (1971)
Viskningar och rop (1973)
Trollflöjten (1975)
Ansikte mot ansikte (1976)
Ormens ägg (1977)
Höstsonaten (1978)
Ur marionetternas liv (1980)
Fanny och Alexander (1982)

MANUS:

Hets (1944)
Kvinna utan ansikte (1947)
Eva (1948)
Medan staden sover (1950)
Prästen i Uddarbo (1957)
Lustgården (1961)
Den goda viljan (1991)
Söndagsbarn (1992)
Enskilda samtal (1996)
Trolösa (2000)

TV-PRODUKTIONER:

Herr Sleeman kommer (1957)
Venetianskan (1958)
Rabies (1958)
Oväder (1960)
Trämålning (1963)
Ett drömspel (1963)
Riten (1969)
Färdokument (1969)
Reservatet (1970)
Misantropen (1973)
Scener ur ett äktenskap (1973)
Färdokument (1979)
Hustruskolan (1983)
Efter repetitionen (1984)
De två saliga (1986)
Backanterna (1993)
Harald & Harald (1996)
Bildmakarna (1998)
Larmar och gör sig till (1997)
Saraband (2003)

REKLAM- OCH KORTFILM:

9 st reklamfilmer för tvålen Bris (1951)
Daniel, episod i filmen Stimulantia (1967)
Karin ansikte (1986)

BÖCKER:

Jack hos skådespelarna (1946)
Moraliteter (1948)
Bergmans ansikte (1960)
Bergman om Bergman (1970)
Laterna Magica (1987)
Bilder (1990)
Femte akten (1994)
Föreställningar (2000)
Tre dagböcker (2004)

Dessutom har Ingmar Bergman regisserat över 170 uppsättningar för scen, TV och radio.

Inspicient Kristian Anshelm

Sufflös/produktionsassistent Ellen Nilsson

Teknikmästare Johanna Lindborg (ansv), Pontus Karlsson

Teatertekniker Thomas Eskilsson, Jouko Räsänen

Rekvisitör Karin Ragnarsson, Marie Wenander

Kostymkoordinator Andrea Stenman

Påklädare Alicja Ekerholm

Ansv. publikvärdar Sandra Andersson, Fredrik Lövgren,

Justus Ragnarsson, Lina Zetterman

Föreställningsfotograf Peter Westrup

Tryck KSPrint Digitaltryck, Malmö

Marknadschef Jenny Bång

Art director Johan Sjövall

Programredaktör/informatör Carin Hebellius

Kommunikatör Patrick Lion

Försäljningschef Maria Girke Magnusson

Fastighets- och transportchef Gert Irgren

Teknikchef Sven-Erik Andersson

Teknisk producent Kristian Anshelm

Chef rekvisitaavdelningen Karin Ragnarsson

Chef maskavdelningen Agneta von Gegefelt

Chef kostymavdelningen Sten Stjernqvist

Föreståndare kostymervice Gyöngyi Balázs

Kostymateljé Susann Höller, Mariane Josefsson,

Rebecka Qvarnström (praktikant)

Färgning och patinering Alicja Ekerholm

Ljudansvarig Jonathan Flygare

Ekonomichef Leif Jönsson

Städledare Rinna Möller

Chefsassistent Anna Andrén

Producent Lisa Ericstam

Teaterchefer och ansvariga utgivare

Petra Brylander och Jesper Larsson

Musik *Variationer över Sarabandes:*

Bergmanvariationer för viola och cello.

Musiker Mattias Rodrick, cello och Mats Edén, viola

FOTOGRAFERING OCH LJUDUPPTAGNING ÄR AV

UPPHOVSÄTTSLIGA SKÅL EJ TILLÅTEN

VAR VÄNLIG STÄNG AV MOBILTELEFONEN

TEATR WEIMAR

MALMÖ
STADSTEATER

040-20 86 10 MALMÖSTADSTEATER.SE